A°. 1847. N°. 2[illegible].

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is f 5 in de drie maanden.

ZONDAG 31 OCTOBER.

De prijs der Advertentiën [illegible] tot vijf regels, f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

ARNHEM, 30 October.

Heden nacht is, na eene slepende ongesteldheid, onze uitgever, de heer C. A. THIEME, in den ouderdom van 54 jaren overleden. Zijn dood is een slag niet alleen voor zijne familie. THIEME kon zich beroemen, de eerste in het land geweest te zijn, die, door zijne courant, den constitutionelen zin onzer natie heeft wakker gemaakt en ontwikkeld. THIEME was geen gewoon courantier; hij beschouwde zijne courant niet enkel als eene kostwinning, maar in de eerste plaats, als een middel om verlichting te verspreiden en vooruitgang te bevorderen. En dat hij, waar de nood aan den man kwam, er niet voor terugdeinsde, de lasten en kwellingen op zich te nemen, welke aan dergelijke onderneming verknocht zijn, heeft hij meer dan eens bewezen. Want THIEME was in de eerste plaats *liberaal*, hij gevoelde volkomen, hetgeen bij ons zoo weinigen gevoelen, wat men als burger van den staat verpligt is te doen. Die voldoening heeft hij gesmaakt, dat men, ten minste in de laatste tijden, de cordaatheid van zijn gedrag, heeft leeren waarderen. Wij meenen ons niet te vergissen, wanneer wij gelooven, dat het berigt van zijnen dood, ook bij hen, die hem niet in het huiselijk leven kenden, met leedwezen zal worden vernomen.

Het antwoord op de troonrede aangenomen.

Wanneer men ziet, dat slechts twee leden der Kamer, de heeren DE KEMPENAER en LUZAC, zich tegen de strekking van het adres van antwoord hebben verklaard, moet men erkennen, dat onderworpen geloof en eerbiedig vertrouwen den Nederlander als ingeroest zijn. Dat mannen, als de heeren VAN PANHUYS, VAN TWIST, SCHOONEVELD of dergelijken, die op twee gedachten hinken, ijverig de gelegenheid aangrijpen, welke de woorden der troonrede hier schijnen aan te bieden, ten einde geene krachtige taal te moeten laten hooren, dit kunnen wij gemakkelijk begrijpen: bij hen toch heeft het volk geene regten, en is alles, wat de kroon verkiest te bepalen, eene *weldaad*. Maar dat mannen van karakter, dat medevoorstellers van het ontwerp van herziening van 1845 zich hebben kunnen laten verleiden, bij eene zoo belangrijke gelegenheid als deze, voor de Kamer met korte, maar open en ronde woorden, hetgeen zij verwacht behoort uit te spreken, een antwoord, zoo onbeduidend als het tegenwoordige, goed te keuren, dit is onbegrijpelijk: dit kon niemand van de heeren VAN HEEMSTRA, WICHERS, VAN DAM VAN ISSELT, ANEMAET, VAN GOLTSTEIN verwachten.

Of is het zoo onnoodig, dat de ministers met de wenschen des volks bekend worden? Zij achten geene andere publieke opinie, dan die der Kamer, hebben zij immers gezegd? eene reden te meer, waarom het der Kamer paste hun de openbare meening te doen kennen. Hare bestemming is het volk te vertegenwoordigen; zij doet dit niet, wanneer zij, in plaats van diens wenschen te openbaren, diens wil te verklaren, zich bepaalt tot het naauwen van eenige ministeriële volzinnen.

Men liep op die wijze de zaak niet vooruit, maar men bewaarde het bestuur tegen teleurstelling en zich zelven tegen het verwijt van pligtverzuim. Er zijn oogenblikken in het leven der Staten, gelijk in het leven der menschen, waarin men elkander fiks onder de oogen moet durven zien en de waarheid durven zeggen. De Kamer heeft zich op nieuw door hoop daarvan laten terughouden en toch heeft de ondervinding vurig genoeg getoond, hoe weinig grond zij heeft te hopen.

Men heeft van blijdschap gesproken, welke de tijding op de leden gemaakt had, maar was hetgeen men verkondigde in de troonrede wel zulk eene blijdschap waard? Men behoeft de ministers niet eens aan te zien, men behoeft niet eens hunne vroegere gezegden en gedragingen na te gaan, om te begrijpen wat men van hen te verwachten zal hebben. Dezen lof moet men hun geven, zoo het een lof kan heeten te erkennen, dat men weinig wil en weinig kan; dezen lof moet men, zeggen wij, hun geven; zij hebben gezorgd de verwachtingen des volks niet te hoog te spannen; zij hebben zelven in de troonrede genoegzaam te kennen gegeven, dat hunne plannen niet ver reiken, dat de billijke eischen des volks miskend zullen blijven. Zij willen de bepalingen der grondwet omtrent het stem- en kiesregt, welker geheele verandering door bijna allen verlangd wordt, niet verbeteren, niet overeenkomstig den geest des tijds inrigten, maar slechts *verduidelijken*, ten einde het maken eener wet op dit punt niet langer tot de onmogelijkheden behoore. En meenen nu mannen, gelijk de [illegible] dat eene enkele *verduidelijking*, dat is bevestiging der slechte beginselen der grondwet, met betrekking tot dit belangrijk punt, de wensch der natie is; zou deze niet veeleer, wanneer men dit beproefde, gelooven moeten, dat men met haar den spot drijft?

Intusschen heeft de heer VAN DAM VAN ISSELT (wij hadden in zijne plaats dit liever voor de heeren VAN PANHUYS of VERWEY-MEJAN overgelaten) gezegd, dat het antwoord energiek was. Later heeft hij eene verklaring gegeven, welke ons de energie doet kennen, hier door hem bedoeld. De commissie had namelijk geen antwoord opgesteld, zoo als zij vermeende dat behoorde gegeven te worden. Zij offerde hare overtuiging op en trachtte er zulk een te maken, dat den geest der Eerste Kamer en van de meerderheid der Tweede Kamer uitdrukte. De energie der Eerste Kamer en van de meerderheid der Tweede Kamer spreekt dus in het adres; welk een schoon vooruitzigt: de energie van hen, die nimmer energie hadden en warm zijn als ijs. Dit is het juist, hetwelk bij ieder tegenzin moet wekken, dat men bij de belangrijkste zaak, welke voor een land te behandelen kan zijn, tot gids en leidsvrouw de zwakheid en onbeduidendheid kiest.

Tijden gelijk de onze eischen eene geheel andere, eischen krachtige mannentaal. Maar in de Kamer ziet men in ronde fiksche woorden niets dan ontevredenheid, eerzucht en onedele bedoe-

lingen: hare leden onthouden zich dus angstig van alles, wat eenige veerkracht zou verraden. Door onbeduidende woorden, door zwijgen bereidt zij zich tot hare taak voor; maar van hetgeen onder zulke slechte voorteekenen begint, kunnen wij de uitkomst vooruitzien. 1848 moet een tweede 1840 worden.

Binnenlandsche berigten.

Zwolle, 29 *oct.* In de buitengewone vergadering der provinciale staten van Overijssel van heden is, bij de derde stemming, met 31 van de 59 leden, benoemd tot lid der Tweede Kamer den jhr. *C. M. Storm van 's Gravesande.* De heer *Storm van 's Gravesande* is, zoo als men weet, een der liberaalste leden van de Overijsselsche staten.

Arnhem, 28 *oct.* Wij lezen in de tweede editie van het *Handelsblad* van 25 dezer, dat te Amsterdam is aangekomen, de talentvolle Fransche zangeres, mevrouw *Lacoste*, elève van het Parijsche koninklijke conservatoire en artiste bij den koninklijken schouwburg te Brussel, die in eenige concerten, te geven in *Felix Meritis*, zal optreden. Wij hopen ook binnen kort op onze concerten haar talent te bewonderen.

Mengelwerk.

Maatschappelijke hervorming in Polen.

Polen gaat eene nieuwe toekomst te gemoet. De landheeren hebben het initiatief genomen van eene groote en gelukkige hervorming der betrekking tusschen het volk en den adel. Ziehier eenige nadere bijzonderheden, medegedeeld door het *Journal des Débats!*

»De Poolsche adel heeft ten volle het noodlottig spel begrepen, dat de mogendheden, die het nationaal grondgebied onder zich gedeeld hebben, tegen hem speelden. Pruissen, Oostenrijk, Rusland zouden thans dezelfde nationaliteit willen vernietigen, welke zij zich verbonden hebben te eerbiedigen, door aan de hoogste klassen de gehechtheid der volksmassa te ontnemen; door het niet talrijke ligchaam der landheeren af te scheiden van eene bevolking, die, van den adel hoe langer zoo meer afkeerig, onverschillig en vijandig zou worden, ten einde alsdan voor de oogen van Europa te prijken als de natuurlijke schutsheeren der boeren tegen hunne heeren. De heeren, ten laatste beter ingelicht, zijn, zoo men verzekert, bereid opofferingen te doen en vrijwillig hun eigen [illegible] liever dan te dulden, dat men hen beroove van de genegenheid hunner arme landgenooten. En al mogten zij, door slender en vroegere dwalingen, iets van dat kostbare goed verloren hebben, zij zullen zich aan het werk zetten om het verlorene in te halen.

»Sints lang geëmancipeerd door de wet, heeft de Poolsche boer feitelijk nog de bevoegdheid niet land te bezitten. Het land, gedeeld in wijd uitgestrekte landgoederen, bezwaard met drukkende hypotheken, kan niet zooseer verbrokkeld worden, dat het landvolk er zijnen spaarpenning in steeke. Een geheel dorpsgebied behoort aan den landheer; deze staat een deel daarvan af aan de boeren, dat zij ten hunnen bate en schade bebouwen, onder verpligting van als heerendienst dat deel te bebouwen, dat de heer zich tot eigen gebruik voorbehoudt. De heerendienst verbeeldt dus de pachtprijs van het land met al de ongelegenheden der opbrengsten *in natura* en der persoonlijke dienstbaarheden. Buiten en behalve de heerendienst, werden den boer nog, door een jammerlijk misbruik, werkzaamheden, die hij voor niet moest verrigten, opgelegd ten profijte des landsheers, maar zonder eenige vergoeding voor hem, zoo als, bij voorbeeld, het scheren der schapen.

»De ukase van juni 1846 was opgesteld met de schoonschijnende bedoeling, de boerenbevolking te verligten. Zij schafte allen arbeid gratis af. Men bereidde eene herhaling voor der tooneelen van Posen en Gallicië. Het kabinet van St. Petersburg zag al het voordeel in, dat het trekken kon van de ontkiemende tweedragt, tusschen de twee groote klassen der Poolsche natie gezaaid. De keizer liet, nadat hij uit Italië was teruggekomen, de boeren voor zich brengen, die de Gallicische opstandelingen, welke de wijk hadden genomen naar het Russisch grondgebied, aan de Oostenrijksche overheid hadden overgeleverd en gaf hun geld en eerepenningen. Overal op zijnen togt naar Warschau wilde hij gesprekken met de landlieden aanknoopen en betoonde zich vaderlijk welwillend jegens hen.

»Eindelijk ondernam men, ten einde de keizerlijke welwillendheid in vollen glans te doen schitteren, de Poolsche landheeren uit te dagen der regering op zijde te streven. De ukase van 1846 beloofde, in een afzonderlijk artikel, den bijstand der regering aan alle landheeren, die zich wilden bezig houden met het verbeteren van den toestand hunner boeren. De heerendiensten in Polen op te heffen, zonder er iets aan te veranderen in de Russische provinciën, was een gevaarlijke *coup d'état.* Maar de Poolsche heeren aan te zetten zich zelven ten offer te brengen, was niet alleen hun regt eerbiedigen, waarom men zich juist niet altijd zoo zeer bekreunt, maar hun de kans laten, om óf hunne fortuin te verminderen, wanneer zij zich het offer getroostteden, óf wel, wanneer zij het weigerden, meer dan ooit de kans te hebben, dat zij zich impopulair maakten. Men vertrouwde te zeer op de hardnekkigheid van oude vooroordeelen en het blind egoïsmus.

»Misschien bestaat er, inderdaad, onder den Poolschen adel eene minderheid, die teruggedeinst voor de gedachte aan een nieuw stelsel van landbezit en landhuishouding. Misschien is deze daardoor zoo ontmoedigd, dat zij zonder tegenstreven zich aan haar voorbeschikt noodlot overgeeft. Maar het verheugt ons te vernemen, dat verreweg de meerderheid kloekmoedig den handschoen wil oprapen, haar door de Russische politiek toegeworpen. Het meerendeel heeft het artikel der ukase bij het woord gehouden, en het zou wel eens kunnen gebeuren, dat het keizerlijk kabinet meer dan het wenschte gediend werd. De Poolsche landheeren zijn sints het afgeloopen jaar onophoudelijk in de weer, om de middelen te beramen, door welke zij den toestand der boeren op eenen vasten voet kunnen regelen. De bedoelingen zijn uitmuntend; de feiten zullen volgen, zoodra de denkbeelden tot rijpheid zullen zijn gekomen. Ongetwijfeld zal men eene voorvarende methode volgen; zoo zou men den weg kunnen volgen, welken Pruissen in 1821 ingeslagen heeft, namelijk aan de boeren, de landen in vollen eigendom, doch tegen zekere uitkeering, over te dragen, welke zij thans onder den last van heerendienst bearbeiden. Maar eens eigenaar geworden van het aldus gesmaldeelde en onder-gesmaldeelde land, zou de kleine Poolsche landbezitter dezelfde kansen van ontneming van zijn eigendom loopen als zijn Posensche landgenoot; hij zou zich in schulden steken, hij zou zijn perceel verkoopen en even als de Duitscher steeds bereid is op het Posensche land een bod te doen, zou de Rus weldra het geheele koningrijk Polen aan zich trekken. Rusland heeft eene groote vlottende bevolking, ware handelskaravanen, die gestadig het geheele rijk van het eene einde tot het andere doorreizen en vruchteloos trachten ergens zich voor goed te vestigen. Deze zou geenen tijd laten voorbijgaan, de nationale bevolking op den Poolschen grond te vervangen. Om Polen te *russificeren* even als om het te *germaniseren*, ware geen krachtiger middel uit te denken, dan deze bijna onvermijdelijke verandering der plattelands-bevolking.

»Men heeft dus een wat minder gevaarlijk middel in bedenking gegeven, en het meerendeel der heeren heeft besloten aan de boeren af te staan, niet den eigendom van den grond, maar het vruchtgebruik tegen eene pacht van verscheidene jaren [illegible] ver, tegen eene altoosdurende rente. De [illegible] heerendienst zou dus vervangen worden door eene rente, die men altijd bevoegd zou zijn te kapitaliseren, zoodra bepaalde omstandigheden zouden toelaten van den pachter een landeigenaar te maken, zonder het gevaar te loopen, dat de nationale bevolking wegsmolt. De onafhankelijkheid, de waardigheid, welke de vrije landman alsdan uit het besef van eenen beteren toestand zou putten, zou dienen tot het geven van een nieuw leven aan de stoffelijke en onstoffelijke hulpbronnen des lands. Er ligt de kiem in eener grondige opleiding van het nu nog onmondig volk, waardoor dit eene nieuwe loopbaan zou beginnen, nadat het het oude spoor verlaten had, in hetwelk zijne beste sappen opgeslurpt en verteerd werden door eene uitsluitende kaste.

»Wij betuigen aan den Poolschen adel onzen welgemeenden gelukwensch over deze doeltreffende maatregelen, tot welke hij is overgegaan. De veranderde wijze van exploitatie zal, zeker, in den beginne eene verminderde opbrengst ten gevolge hebben, maar het zal niet een blijvend verlies zijn, en uit het staatshuishoudkundig zoowel als uit het politisch oogpunt, kan men evenzeer zeggen: dat deze nieuwe betrekkingen tusschen den boer en den landheer weldra de vruchten zullen gedragen hebben, welke de vrijheid van arbeid en de persoonlijke vrijheid steeds voortbrengen. Het is eene schoone taak voor dit edel poolsch volk van thans in het vreedzame perk der maatschappelijke hervormingen dienzelfden moed te toonen, met welken het te voren met het zwaard streed; dit ten minste zal geen moed voor niet verspild zijn.«

Advertentiën.

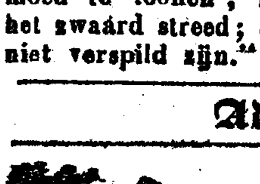

De Notaris *JOH. KOLFSCHOTEN*, te *Arnhem*, zal, op Dingsdag den 2den en 16den November 1847, telkens des middags om 12 uur, ten huize van den Kastelein *BUS*, aan het Veer, te *Westervoort*, doen inzetten en finaal verkoopen:

1o. Eene HOFSTEDE, bestaande uit HUIS, ingerigt tot *twee* WONINGEN, benevens SCHUUR en 1 Bunder, 58 Roeden en 50 Ellen HOF- en BOUWLAND, *de drie Gaarden* genaamd, gelegen onder *Duiven*, bewoond bij *WILLEM DERKSEN* en *VAN WORKOM.*

En 2o. Eene WEIDE, gelegen in het *Arnhemsche Broek*, onder *Arnhem*, groot 83 Roeden en 60 Ellen.

Om nadere informatiën vervoege men zich ten Kantore van voormelden Notaris, alwaar de verkoops-voorwaarden tijdig ter inzage zullen liggen.

Ten Huize van *J. P. BLOEMSEN*, aan de Steenstraat, te *Arnhem*, zal, op Donderdag den 4den en 18den November 1847, des avonds ten zeven ure, in het openbaar bij inzet geveild en finaal verkocht worden:

Een HUIS en ERVE, met daarachter gelegene STAL en OPENPLAATS, binnen *Arnhem*, in de Weverstraat, tusschen de Erven van den Heer *VAN DER DUSSEN* en *HENDRIKS*, Wijk C, No. 40, Kadaster Sectie O, No. 1858, groot 1 Roede en 52 Ellen, bewoond door *VAN MANEN.*

Dit HUIS op eenen levendigen stand, gunstig gelegen tot velerlei nering of bedrijf, is door ruimte en inrigting bijzonder geschikt voor die van Slager, Groente- of Melkboer en dergelijke.

Inlichtingen zijn te bevragen ten Kantore van Mr. *W. H. TAAIJ*, Notaris te *Arnhem.*

BRUSSELSCHE ONDERLINGE BRAND-WAARBORG-MAATSCHAPPIJ,

ONDER DE ZINSPREUK:

ZEKERHEID EN RUST,

EN

Brusselsche Maatschappij voor Waarborg op Premiën tegen Brand.

De Directeur van gezegde Maatschappijen neemt de vrijheid, dezelve het publiek aan te bevelen, waartoe hem bijzonder derzelver soliditeit en erkende loyaliteit bij het regelen der brandschaden aanleiding geven.

Gezegde Maatschappijen bevelen zich daarenboven aan, door hare buitengewone lage bijdragen en Premiën, waartoe zij door hare groote uitgebreidheid zijn in staat gesteld.

Hierdoor blijven ook bijzonder de bijdragen der Onderlinge Maatschappij, bij voortduring gelijkmatig.

Brussel, den 18den October 1847.

I. P. MATTH[illegible].

De Hoofd-Agenten voor de Provincie [illegible] Gelderland, bij wie de laatste afrekeningen [illegible] ter inzage liggen, zijn de Heeren:

MULLERINK, te *Arnhem*, Roggestraat.
MOLL, te *Zutphen*, Halterstraat.
HENGST, te *Nijmegen*, Priemstraat.
V[illegible]INBERK, te *Tiel*, Vleeschstraat.
BOLAND, te *Nijkerk.*
VAN BAAREN, te *Apeldoorn.*
NIJLAND, te *Vorden.*
NOY, te *Silvolde.*
WEIJN, te *Lichtenvoorde.*

† † † *MEN VERLANGT* TE KOOPEN 30 000 stevige jonge ELZEN en 70 000 dito BERKEN PLANTSOEN, van ongeveer één Ned. El lengte. — Aanbiedingen voor het geheel of bij gedeelten, met overgifte van Monsters en aanduiding van prijs, te bezorgen bij den Tuinman op *Zijpendal*, nabij *Arnhem*, alwaar een en ander, zonder bijrekening van Vracht, moet afgeleverd worden.

† † † *H. GERBITZEN Gz.* verwittigt zijne geëerde begunstigers ontvangen te hebben de nieuwe MODELLEN en een ruim assortiment NAJAARS-ARTIKELEN.

Arnhem, 30 October 1847.

† † † Bij gelegenheid der *Eldensche Kermis* zal men den 2den November 1847, ten Huize van *W. KAMPSCHREUR*, op de *Praest*, over de Rijnbrug, gedurende den dag, DANSPARTIJ houden. 's Avonds ten 8½ ure BAL met entrée, welke gedeeltelijk in verteering zal worden aangenomen. — Bevelende zich in de gunst van het geëerd publiek.

*** Bij den Boekhandelaar *C. WEDDEPOHL*, te *Amsterdam*, wordt gratis uitgegeven het Prospectus van een Staatkundig Blad, getiteld:

DE WAARNEMER.

Waarvan het eerste Nommer binnen kort in het licht zal verschijnen; is mede te bekomen bij de voornaamste Boekhandelaren in Nederland.

Marktprijzen.

Arnhem, 29 *october* 1847.

Oude Weit van *f* 0.00 tot *f* 00.00; *Nieuwe Weit* van *f* 8.50 tot *f* 11.00; *Nieuwe Rogge* van *f* 6.30 tot *f* 6.60; *Boekweit* van *f* 6.50 tot *f* 7.25; *Garst* van *f* 5.25 tot *f* 6.00; *Friesche Haver* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Voerhaver* van *f* 3.40 tot *f* 3.80; *Witte Boonen* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Paardeboonen* van *f* 6.70 tot *f* 7.00; *Graauwe Erwten* van *f* 9.50 tot *f* 10.50; *Groene Erwten* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Gele Erwten* van *f* 9.75 tot *f* 0.00; *Koolzaad* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Aveelzaad* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Klaverzaad* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Aardappelen* van *f* 1.60 tot *f* 2.20; *Boter* van *f* 0.85 tot *f* 0.90 het pond.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 30 Oct. 1 El 2 Palm 4 Duim; gew. 0 D. gev. 2 D.

Te Arnhem, bij de Wed. C. A. THIEME.